

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 896. Ad quæ vota extendat, vel non extendat se potestas irritativa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

commutare potest Episcopus aliusve Prælati in voventem obtinens jurisdictionem quasi Episcopalem. Et quandoque ex privilegio Confessarius v.g. tempore Jubilæi, reservata tamen non nisi Papa. Et in genero omnes qui potestatem in iis dispensandi, sive ordinariam, sive delegatam habent. Castrop. *tr. 15. d. 2. p. 14. n. 4.* Lesf. *l. c. n. 108.* Laym. *cit. c. 8. n. 20.* Pont. *de mat. l. 8. c. 10. n. 3.* Sanch. *cit. l. 12. n. 9.* juxta *reg. 53. in 6. cui plus licet, utiqueliceret, quod minus est.* Quale quid est commutatio præ dispensatione; cum per eam voti obligatio non omnino tollatur, sed sub onere alterius materiæ subroganda. Quamvis, ut Castrop. *l. c. p. 16. n. 2.* citatis Cajet. *2. 2. q. 28. a. 12.* Covar. *de pactis p. 1. §. 3. n. 4.* Suar. *l. 6. c. 18. n. 7. & 8.* Laym. *l. c. n. 24.* spectata vocis proprietate & communi acceptione commentatio ad solam æqualem subrogationem non ad minorem extendatur.

2. Resp. Ad secundum: primò ad commutationem voti in evidenter melius, ubi ea non prohibetur, alia causa non requiritur, quam quod id sit DEO gratius. Secundò commutatio in rem æqualem à Prælato scienter absque omni causa facta est nulla; nemini enim concessa est potestas vota remittendi, sive per commutationem, sive per dispensationem, quia talis concessio foret irrationabilis. Barbof. *inc. 1. h. t. n. 4.* citatis aliis plurimis. Castrop. *l. c. p. 17. num. 4.* cum Suar. *l. c. cap. 20. num. 7.* Secus tamen est, ut iidem, si Prælati bona fide procederent, credens adesse causam, quia ipsa bona fides prælati est pro causa, & ne deus censeatur rigorosus exactor, quin etiam ubi prælati commutat votum in rem certè æqualem, iudicans probabiliter, vel etiam dubitans esse meliorem, nullam desiderari causam, tradit Sanch. *in Decal. l. 4. c. 49. n. 16.* apud Barbof. *l. c.* causæ verò ad hanc commutationem sufficientes sunt, quod votum editum ab impubere, quod rei executio jam minus expedita. Quod opus subrogatum cum majore fructu & consolatione peragendum speretur, quin & quævis causa rationalis, etiam major propensio voventis. Reiffenst. *h. t. n. 47.* Tertio multò magis multòque major causa requiritur ad commutationem in opus bonum notabiliter minus, qualis est gravis difficultas voventis in exequendo, ejusque fragilitas, aut periculum agendi contra votum, anxietas & scrupulositas ex voto priore proveniens, & universaliter omnes causæ sufficientes ad dispensandum; quippe ad quod requiruntur causæ graviore, quam ad commutandum; cum dispensatio sit totalis, commutatio verò particularis tantum extinctio obligationis. Reiffenst. *l. c.*

Quest. 895. Irritatio votorum quid sit, & quotuplex,

1. Resp. Ad primum: irritatio voti est obligationis ejusdem ablatio, facta per illum, qui potestatem in voventem, vel in materiam voti habet, pro cuius definitionis declaratione supponendum, dupliciter voventem in vovento dependere posse à voluntate alterius. Primò si voluntas voventis taliter subiecta sit alteri, ut nunquam censeatur se velle obligari, nisi sub tacita conditione, si alter consenserit, vel non repugnaverit. Quod contingere potest, vel ex natura & conditione intrinseca personæ voventis, quia ea integre alteri subiecta est, ut filius impubes patri, religiosus prælato, vel quia vovens citra talem subjectionem liberè hic

& nunc ita se subiecit alterius consensui & voluntati, ut nolit obligari, nisi quatenus alteri placitum est. Secundò dependere potest ab alterius voluntate quò ad materiam promissam; vel quia alter materiæ illius dominium aut administrationem habet, vel quia absque eo illam prohibere potest. Ita Castrop. *l. c. d. 2. pag. 1. num. 1.* juxta quæ

2. Resp. Ad secundum: Irritatio duplex est, una directæ & propriè talis. Quæ ex subiectione, quæ vovens subiecit alteri fit; & hæc respicit actum voventi, illumque de medio tollit, seu votum extinguit, absque eo, quòd reviviscat: estque irritatio ex hac subiectione personali proveniens actus non jurisdictionis, sed domini, quatenus superior ratione potestatis dominativæ habet jus, ne subditus obligetur aliter, quam pro suo consensu & voluntate. Altera indirectæ & impropiè talis, quæ materiæ promissam respicit impediendo ejus executionem, quæ potius suspensio quam irritatio vocatur, utpote quæ per se non extinguit votum, sed obligationem illius suspendit, dum impedimentum durat; quo tempore cessat illius obligatio; quia cessat optitudo illud exequendi, sed hoc per accidens. Estque hæc irritatio proveniens ex subtractione materiæ aliquando actus jurisdictionis, tum spiritualis, dum Pontifex vel Episcopus materiam promissam prohibet, vel aliquid cum illius executione incompatible præcipit; Tum temporalis, dum Magistratus secularis simile quid præcipit. Quandoque est actus domini, tum propriè, tum impropiè talis, quando herus ob jus, quod habet famulo imperandi, vel habens potestatem dominativam talem materiam non vult subijci voto, vel ex potestate dominativa præcipit aliquid incompatible cum executione. Castrop. *l. c. num. 2. & 3.* Porrò in eo, num potestas hæc irritandi vota ex jure naturali, an ex jure positivo pontificio ortum habeat in hoc non ita consentiunt AA. prius docent Sotus *l. 7. de just. quest. 3. a. 1.* Azor. *l. c. cap. 17. quest. 3.* Suar. *Tom. 2. de relig. l. 6. de voto c. 6. num. 2. & 3.* Sayr. *in cla. reg. l. 6. cap. 10. n. 7.* & alii apud Castrop. *num. 4.* eò quòd filius patri, servus domino, religiosus prælato naturaliter subijciuntur, in qua subiectione fundatur potestas irritandi vota. Posterius nihilominus tenet Castrop. *l. c.* & quidem de potestate irritandi indirectæ, utpote quæ ex jurisdictione jure positivo concessa, vel ex dominio jure gentium introducto, id manifestum ait. De potestate quoque irritandi directæ id probat discurrendo per singulas personas, quibus ea competit. quem vide.

Quest. 896. Ad quæ vota extendat vel non extendat se potestas irritandi,

1. Resp. Primò extendit se ad sequentia, de quibus magis dubitari poterat. Primò ad vota interna non manifestata. Nihil enim obstat, quò minus ea facta superiori displiceant, isque dicere possit subdito suo religioso: si hoc vel illud votum fecisti, nolo te esse obligatum, seu irritò illud. Et licet is circa actus internos sibi incognitos jurisdictionem præceptivam & punitivam exercere nequeat, nil tamen vetat, quin jurisdictionem deobligatoriam circa illos exercent; cum aliud sit onus imponere, aliud ab eo liberare, ad quod posterius nulla in specie requiritur cognitio: Ita Vasq. *1. 2. d. 160. c. 4. n. 17.* Suar. *l. c. c. 17. n. 8.* Sanch. *l. 4. c. 24. n. 40.* Castrop. *l. c. p. 3. §. 1. n. 1.*

00002

Secun-

Secundò ad vota futura, dum gaudens potestate dominativa potest nolle, ut vota emittenda à subdito ei prius non communicata valeant, contra quam ejus nolitionem ea emissa sunt nulla. Sanch. *l.c. n. 49.* Suar. *l. 3. de voto. c. 3. n. 15. infine* Laym. *l.c. n. 7.* Castrop. *l.c. n. 2.*

Tertiò ad vota emissa cum licentia superioris inferioris, dum ea etiam addita ab eo promissione ea non evocandi irritare potest superior major Suar. *l. c. n. 8.* Laym. *l. c. c. 8.* Sanch. *l. c. n. 27.* Castrop. *l. c. §. 2. n. 2.* Idem est de Superiore eodem, qui licentiam dedit, etiam cum promissione eam non revocandi, alioque superiore aequali qui licentiam non dederit. Per datam enim licentiam non eximitur ab ejus subjectione, etsi is peccet contra fidelitatem revocando licentiam, alter etiam aequalis superior eadem in irritando pollet facultate. Cajet. *2. 2. quest. 8. a. 8. du. 2.* Azor. *l. c. c. 17. quest. 6.* Sanch. in *Decal. l. 4. c. 27. à n. 9.* Castrop. *l. c. à n. 4.* qui descendendo ad singulos superiores eosdem & aequales, probat eos posse irritare vota suorum subditorum aut quasi talium habentium licentiam ab eodem vel aequali superiore. Secus tamen est de superiore inferiore, qui votum subditi habentis licentiam à superiore altiore irritare non potest. ut habet communis.

Quartò juxta probabilem extendit ad vota emissa tempore subjectionis, implenda tamen non nisi subjectione dissoluta; eò quòd licet voluntas voventis & materia promissa pro tempore, quo votum obligat, non sint obnoxia subjectioni, erant tamen ei obnoxia pro tempore, quo contrahebatur obligatio, adeòque cum ea contracta inconsulto Superiore, in cujus gravamen & irreverentiam ea cedit, poterit ab illo irritari in tempus quo vovens erit liber, quòd ipsum tamen cum Sanch. *l. 4. Sum. c. 29.* distinguit Castrop. *Tract. 15. d. 2. p. 3. §. 4. n. 1.* ut procedat dum vovens est plene subditus, quòd ad voluntatem, secus, si tantum quòd ad materiam promissam, hujus enim vota relicta in tempus libertatis irritare nequit, utpote ei non præjudicantia.

2. Resp. Secundò: è contra ad vota emissa tempore subjectionis irritanda tempore illo elapso, dum nimirum voventes exempti & subtracti jam sunt potestati & subjectioni prælatorum aliorumve, sub quorum potestate prius erant, se non extendit amplius eorum potestas, utpote, integrè & absolute per talem exemptionem & subtractionem extincta. Sanch. *cit. l. 4. c. 30. n. 7. & 8.* Laym. *l. c. c. 7. n. 14.* Castrop. *l. c. §. 3. n. 2.* Unde jam deducuntur sequentia, primò quòd Prælatus regularis irritare nequeat vota religiosi assumpti in Episcopum, Sanch. *l. c. n. 21.* Laym. *l. c.* Castrop. *n. 3.* contra Sa. *v. voti irration. §.* eo verò deposito Episcopatu redeunte ad religionem, vota ab ipso facta ante Episcopatum, quin & facta in Episcopatu irritare possunt prælati regulares, quia denuo eis subiectus. Sanch. *n. 22.* Castrop. *l. c.* Idem est de justè transeunte ad aliam religionem; hujus enim vota in priore religione emissa prælati illius irritare nequeunt, ne quidem pro tempore, quo est in novitiatu alterius religionis, utpote quo durante priorum superiorum jurisdictio in eum est suspensa. Sanch. *n. 28.* Castrop. *l. c.* Idem de eo, qui in perpetuum justè ejectus à religione, utpote hac sententiâ regimini regularium prælatorum subtractus. Secus tamen de ejecto pro certo tempore ad tiores, utpote manente subiecto dictis prælatis, Sanch. *à n. 25.* Secundò quòd parentes irritare nequeant vota realia filiorum puberum, postquam hi effecti sui juris: ne-

que vota personalia filiorum impuberum post pubertatem confirmata, utpote ratione confirmationis subducta jurisdictioni parentum, non secus, ac si tempore pubertatis de novo emissa. Sanch. *l. c. n. 12.* Suar. *l. 6. de voto. c. 6. n. 11.* Castrop. *n. 4.* Secus est de votis impuberum non confirmatis post pubertatem vel emancipationem, ut contra Sotum, Rosell. Aragon. & alios. Quorum sententiam probabilem censet Sanch. *l. c. n. 4.* docent Idem Sanch. *n. 9.* citatis Cajet. *2. 2. quest. 89. a. 5.* Suar. *l. c. c. 6. num. 8.* Azor. *l. c. cap. 17. quest. 7.* Bonac. *d. 4. quest. 2. de votop. 7. §. 2. n. 19.* Valent. *2. 2. d. 6. quest. 6. p. 6. q. ult.* & aliis, ex earatione, quòd occasio concedendi parentibus potestatem irritandi vota impuberum fuit, ut illis quòd ad obligationem contractam in ætate illa debili & infirma, cui infirmitati satis provisum non esset, si post pubertatem remanerent alstricti obligatione contracta in ætate illa infirma, dum parentes non possent pro tunc illa eorum vota irritare. Tertiò pari ratione sequitur, quòd curator irritare nequeat vota personalia emissa à minore in ætate puerili, confirmata ab illo post pubertatem. Secus tamen, si ea tunc confirmata non sint, ut probabilis contra alios censet Castrop. *l. c. n. 6.* cum Sanch. *n. 15.* Laym. *l. c. c. 17. n. 11.* Lesf. *l. c. d. 14. n. 83. in 2. edit.* eò quòd curator patri succedat in gubernatione filii & potestate, quæ patri convenire debebat eo tempore, si vixisset. Huic autem secundum dicta compete- bat pro illo semper irritare vota taliter emissa postea non confirmata. Et licet curator directè solum gaudeat potestate curandi res minoris, indirectè tamen etiam gaudet potestate curandi personam illius, ratione cujus indirectè potestatis potest irritare dicta ejus vota. Castrop. *l. c. idem n. 7.* dicens de matre, si curatrix est; secus, si illud officium non exerceat; cum matri, qua mater est, nulla filii puberis conceditur gubernatio, neque quòd ad ejus personam, neque quòd ad bona. Sanch. *l. c. n. 17.* plura de potestate parentum irritandi vota filiorum vide *quest. post hanc 3.* Quartò maritum non posse tempore divortii irritare vota emissa ab uxore ante divortium, etiam tunc non confirmata quia uxor pro tempore divortii eximitur à subjectione mariti. Poterit tamen is ea irritare divortio cessante, ut pote pro tunc per reconciliationem redeunte ad pristinum statum. Uti etiam tunc irritare potest vota emissa ab uxore tempore divortii vel ante illud, sed post illud confirmata. Sanch. *l. c. n. 18.* Castrop. *num. 8.* Quintò dominum non posse vota servi emissa tempore servitutis, nec tunc à domino irritata irritare post concessam ei libertatem. Quia pro tunc non est amplius dominus sed persona particularis. Neque servus tempore servitutis vovet sub hac conditione: si placuerit domino quatenus Petrus est, sed quatenus dominus est. Lesf. *l. c. num. 86.* Sanch. *num. 32.* Suar. *l. c. cap. 6. num. 11.* Castrop. *num. 9.* contra Valent. Porro vota tempore subjectionis emissa cessante subjectione confirmari non censentur per approbationem parentum utpote quæ neque supplet imbecillitatem iudicii impuberis voventis, nec privat parentem potestate gubernativa filii. Neque confirmari censentur ex eo quòd vovens voluerit ea exequi cum ea voluntas non immutet obligationem ante contractam, quamvis illi etsi infirmæ annexa est Azor. Valent. Lesf. *LL. cit. Suar. l. c. num. 12. & 13.* Castrop. *num. 10.* Sed confirmari censentur, quando vovens conscius infirmitatis priorum votorum, vult se obligare firmiter & irre-

irrevocabiler, & ac si se illis nunquam obligasset, quæ talis voluntas æquivalet novæ emissioni votorum vel etiam confirmantur per hoc, si vovens immemor priorum votorum ea denuo emitteret; utpote quæ emissio à priore est omnino independentis, Less. Suar. Sanch. Castrop. *ll. cit.*

3. Resp. tertio: non extenditur potestas irritatoria ad vota mandata jam executioni, ut patet; cum enim votum mandatum executioni hoc ipso cesset, non est capax irritationis. Et si votum executioni mandatum est reale, non potest superior rem traditam revocare, utpote quæ per traditionem redacta jam est sub dominio alterius. Sed neque se extendit ad vota translata in heredem voventis, tum quia superior voventis non est superior hæredis; tum quia hæres non obligatur ex voto, sed ex justitia, ex contractu tacito; obligationes autem ex justitia irritabiles non sunt, Sanch. *l. c. c. 24. n. 57.* Castrop. *l. c. §. 6. n. 3.* Neque ad vota emissã tempore quo vovens erat sui juris extendi potest potestas irritativa directã. Quia illa solum vota vi illius potestatis quæ sub ejus beneplacito fuerunt emissã; vota autem superiorem non habentis sub nullius beneplacito emittuntur. Indirectè tamen irritari possunt, quatenus superveniente potestate dominativa, vi illius impediti potest eorum executio in quantum ei præjudicat. Castrop. *l. c. §. 4. n. 1.* Atque ita vota uxoris tempore libertatis emissã suspendi & sic indirectè irritari possunt à superveniente ei marito, quatenus ei præjudicant, non aliter. Azor. *l. c. c. 17. q. 14.* Valent. *l. c. Sayr. l. c. l. 6. c. 10. n. 11.* Castrop. *l. c. n. 3.* Neque extendit se ad vota conditionalia emissã tempore libertatis, quorum conditio tempore subjectionis implenda, si conditionis appositio non sit libera voventi, vel quia ex voluntate alterius dependet, vel casu contingit, eò quòd tunc tota illius voti obligatio ante subjectionem contracta sit, Secus, si conditio ex libera voventis voluntate dependet, eò quòd tunc reputandum sit votum illud factum tempore subjectionis. Ita Castrop. *l. c. p. §. n. 4.* quem vide.

Quæst. 879. Qualis irritatio fieri possit.

Resp. primò sit irritatio dum superior cognitò voto subdito absolute sine ulla temporis limitatione negat licentiam illud exequendi. Sanch. *l. c. c. 25. n. 32.* Less. *l. c. n. 72.* Castrop. *l. c. p. 4. n. 1.* Siquidem omnia subditorum vota, si sint de rebus fieri prohibitis sine licentia, necessario habent hanc conditionem: Si superior licentiam dederit: si sint de rebus aliàs licitis, hanc conditionem imbibunt; nisi superior contradixerit, adeoque hac conditione deficiente, sive superiore negante licentiam vel contradicente votum absolute cessat. Ut cum D. Th. 2. 2. q. 88. a. 8. ad 4. Sanch. *l. c. c. 26. à n. 4.* Suar. *l. 6. de voto c. 1. n. 9.* Castrop. *l. c. dicitur autem: cognitò voto:* Si enim ignarus voti, seu materiam promissam esse sub voto, neget licentiam ad illud exequendum, censeri non debet illud irritasse; cum irritatio sit actus voluntarius, qualis esse non potest incognito objecto. Sanch. *l. c. n. 23.* Less. *l. c. Valent. l. c. g. 2.* Suar. *l. c. c. 7. n. 13. & 14.* Castrop. *n. 2.* Dicitur quoque: *negat absolute:* Si enim neget pro determinato tempore dicendo, nolo ut facias modò, non est irritatio, sed suspensio pro illo tempore, quo elapsus tenebitur vovens exequi votum, nisi forte votum fuerit de re illi tempore annexum v. g. de jejunando proxima vigilia Corporis Christi. Quia tunc vo-

tum non tam irritatione extingueretur, quam cessatione materia.

2. Resp. secundo: ut irritatio procedens à potestate dominativa fiat validè, non exigitur causa, quia, ut dictum, solum deficiente consensu vel posita contradictione cessat obligatio. Secus est, si irritatio procedat ratione jurisdictionis; quia hæc irritatio fit medio præcepto seu lege imposita, pugnantem cum executione voti, lex autem seu præceptum imponi nequit sine jurisdictione. D. Th. *l. c. a. 12. ad 2.* Sanch. *l. c. c. 24. n. 7.* Suar. *l. c. l. 6. c. 1. n. 9.* Castrop. *l. c. n. 4.* posse quoque irritationem fieri juste seu licite sine causa, docent Azor. *l. c. q. 5.* Sylv. *v. votum. 4. q. 6. d. 6.* Pont. *L. 10. de mat. c. 17. n. 14.* eò quòd superior quòdam negandum suum consensum vel contradicendum; in qua negatione vel contradictione consistit irritatio, nullo vinculo astringatur, sed sit omnino liber & utatur suo jure. Verum rectius sentire videntur Sotus, de *just. L. 7. q. 3. a. 1.* Less. *cit. a. 40. n. 70.* Sanch. *l. 4. c. 24. n. 13.* Laym. *l. c. c. 7. n. 13.* Castrop. *l. c. n. 5.* Valent. Suar. superiorem peccaturum saltem venialiter si absque justa causa votum irriter; eò quòd sic exercendo potestatem suam irritativam, abutatur ea contra finem illius, dum ea concessa vel in utilitatem voventis, ut est data Prælati religiosi, vel in utilitatem ipsius irritantis, ut est dominorum, vel in utilitatem utriusque, ut est conjugum: ad hæc videatur esse contra rationem, superiorem absque aliqua causa impedire voluntatem subditi voto obfirmatam in bonum, dum potius ratione superioritatis teneatur promovere bonum spirituale subditi.

3. Resp. tertio: potest fieri irritatio subdito nolente illam, seu contradicente; quia in usu hujus suæ potestatis superior non dependet à voluntate subditi; cessaretque hac ratione conditio obtinendi beneplaciti superioris, necessaria ad contrahendam obligationem, si eo non obtento, vel contra illud remanere possit in sua obligatione. Suar. *L. 6. de voto c. 1. ad finem.* Sanch. *cit. c. 24. n. 25.* Sayr. *L. 5. c. 8. n. 6.* Castrop. *l. c. n. 6.* His non obstante, quòd irritatio non minus sit beneficium, quàm commutatio voti, & dispensatio in eo, quæ propterea invito exhiberi non possunt. Nam commutatio non ideo præcise, quia est beneficium, invito vovente fieri nequit, sed quia necessario requirit consensum & acceptationem; cum sine illis obligatio prioris voti in aliam materiam transferri nequeat. Dispensatio etiam & irritatio sint quidem beneficia, non tamen positiva, sed privativa, quæ per se acceptationem non requirunt, ut Castrop. *l. c.* adhæc dispensatio uti & irritatio sæpe bono communi necessaria sunt, quin & ipsi obstricto voto, etsi is non cognoscat, adeoque ei non consentienti exhiberi possunt.

4. Resp. quarto: in dubio tenente se ex parte irritantis, dum nimirum dubitatur, num is sit verus pater, legitimus tutor, curator, prælati, maritus, dominus, fieri potest irritatio, si sint in possessione irritandi; quia in dubio judicandum est pro possessore. Secus est, si non sint in possessione; quia absque possessione certus titulus non habetur, quo usus potestatis irritativæ firmetur & honestetur Sanch. *l. c. c. 23. n. 15.* Castrop. *cit. p. 4. n. 8.* In dubio quoque tenente se ex parte voventis, fieri potest irritatio à superiore, certò habente potestatem irritativam; cum usu juris certi privari non debeat ob rationem dubiam. Sic pater, tutor, curator, maritus habentes certam potestatem irritandi vota omnia filii, impuberis, pberis, uxoris, ea irritate poterit, dum dubium est fuisse emissã tempore, quòd hi sui juris erant.